
Excursiemogelijkheden in Zuidoost-Duitsland en Tirol

Ter aanvulling op de reeds vaker in de gele Bijlage opgenomen berichten over excursiemogelijkheden met diverse organisaties, werden wij attent gemaakt op een aantal interessante reisdoelen in het zuiden van voormalig Oost-Duitsland en in Tirol. Het zijn in dit geval echter geen vanuit Nederland georganiseerde uitstapjes, maar plaatselijke activiteiten. Enige zelfwerkzaamheid is dan ook noodzakelijk. Mogelijk kunnen de onderstaande suggesties een rol spelen bij nog te plannen vakantietochten en excursies. Wij danken de heer W. Lamprecht uit Rotterdam, die ons op deze geologische bezienswaardigheden opmerkzaam maakte.

De modelmijn Morassina

In het Thüringer Leisteengebergte bevindt zich de voor bezoekers toegankelijke, voormalige mijn Morassina. In de mijn werd tussen 1683 en 1860 aluin gewonnen. Naast aluin werd er ook ijzer- en kopervitriool, grondstoffen voor de verfindustrie en kleine hoeveelheden goud en zilver gewonnen. In de door de mijnbouw ontstane grot hebben zich in de loop van enkele honderden jaren druipsteenformaties gevormd. Sinds 1993 kan Morassina worden bezocht. Naast de mijn zelf zijn werktuigen die verband houden met de mijnbouw te bezichtigen. Tijdens de rondleiding wordt men geïnformeerd over de geologie, chemie, geschiedenis en de methodieken die tijdens de winning werden gehanteerd. De mijn is bereikbaar over de B281; 20 km van Saalfeld of 9 km van Neuhaus.
Adres: Schaubergwerk Morassina, Schwefelloch 1, 98739 Schmiedefeld. Telefoon: 036701-61577.
De toegangsprijzen zijn 4 - 7 mark.

De Saalfelder Feeëngrotten

Net als de hiervoor genoemde modelmijn Morassina zijn de Saalfelder Feeëngrotten door de aluinwinning ontstaan. Ze zijn niet groot, maar bijzonder mooi van kleur. Deze grotten zijn al sinds 1914 te bezoeken. De rondleidingen duren 45 minuten. Er is een souvenirshop aanwezig.
Adres: Saalfelder Feengrotten, Feengrottenweg 2, D-07318 Saalfeld. Telefoon: 03671-550400.
Er zijn geen gegevens over toegangsprijzen beschikbaar.

GeoErlebnis Wanderungen van het Geozentrum Tiroler Oberland

Het Geozentrum Tiroler Oberland verzorgt gedurende de zomermaanden (juli t/m september) geologische themawandelingen. Hier volgt een korte beschrijving van het aanbod voor 1999. Voor het programma van volgende seizoenen kunt u contact opnemen met het bureau voor het toerisme van Imst: 05412-69100. De wandelingen duren 3 tot 6 uur.
In 1999 werden de volgende wandelingen georganiseerd:

- Op de bodem van de Tethys-zee. Fossielen zoeken van 200 miljoen jaar oud.
- Oude steenlawines.
- De doorboorde berg. Sporen van oude mijnbouwactiviteit.
- De Rosengartenkloof en de Blauwe Grot. Mooie geologische bijzonderheden en veel interessant planten- en dierenleven.
- De Nassereither Knappenwanderung. Wandeling door een oud mijnbouwgebied. Getoond wordt het ontstaan van het Gurgl-dal.
- In het dal van de 1000 bronnen. Een tocht door graniet en gneis, langs warme en koude zwavel- en mineraalhoudende bronnen.

De mogelijkheid bestaat om na afloop van de wandeling eigen gevonden materiaal te bewerken.

Aan de weg van Karrösten naar Karrösten Alm (Tschirgant) wordt in juni 2000 een geologische route uitgezet met thema's die op

de mijnbouw betrekking hebben.

In het Bergsturzwald (gemeente Sautens, Haiming en Roppen) worden 25 instructieve borden met geologische en zoologisch-botanische thema's opgesteld.

Prof.dr. Helfried Mostler (Institut für Geologie und Paläontologie, Universiteit Innsbruck) organiseert in de zomer van 2000 (vanaf juni) geologische excursies voor groepen van ten minste 15 personen. Zijn e-mail is: helfriedmostler@uibk.ac.at; telefoon ++(0512)507 5582; fax ++(0512)507 2914; adres: Innrain 52, A - 6020 Innsbruck, Oostenrijk.

Boekbespreking

Mineralien reinigen und aufbewahren, door Rudolf Duthaler, uitg. Stefan Weiß, Christian Weise Verlag, München, 1999, ISBN 3-9216565-51-6. 230 pp., ringband, formaat 21 X 21 cm; Duits-talig. Prijs 44 DEM + verzendings-kosten.

Inhoudelijk overtreft dit "werkboek" onze stoutste verwachtingen. Het boek is zeer professioneel geschreven door auteurs met kennis van zaken, en alle denkbare methoden voor het reinigen en conserveren van mineralen komen aan bod. De inhoud ziet er in grote lijnen als volgt uit :

- fysische methoden;
- chemische methoden;
- specifieke methoden en truuks;
- conserveren van mineralen;
- tabellen allerhande.

Alle methodes worden tot in de kleinste details beschreven, met meestal nog een aantal varianten aangepast aan specifieke gevallen. Enige kennis van scheikunde is toch wel nodig voor het toepassen van sommige methodes, en vooral voor het kiezen van de meest efficiënte methode. Ook aan veiligheids- en milieu-instructies werd de nodige aandacht besteed. Bijna 60 bladzijden worden besteed aan stabiliteitstabellen (oplosbaarheid in water, zuren en basen). Zelfs tabellen van instellingen waar je afval van chemicaliën kwijtkunt, en noodnummers van anti-gif-centra ontbreken niet, alsook een vrij uitgebreide literatuurlijst voor wie meer over het mechanisme van specifieke methoden wil weten. Inhoudelijk niets dan lof dus. Maar van een "boekbespreker" wordt verwacht dat hij ook minpunten opmerkt! Het formaat van dit vierkante boek, en de zalmkleurige achtergrond waarop de eigenlijke recepten gedrukt zijn vind ik niet zo geslaagd. De bladspiegel is niet erg aangenaam. Alle verwijzingen en belangrijke termen en opmerkingen zijn vet gedrukt, waardoor elke geroutineerde internetter de neiging heeft om de muis ter hand te nemen en op de vette woorden te klikken in de hoop dat de referentie dan te voorschijn komt... De opmaak van het boekje is zonder meer geschikt om in html als CD-ROM of via een website te verschijnen. Onverantwoord vind ik het feit dat een recept voor het oplossen van silikaten met waterstof-fluoride gegeven wordt, weliswaar met de nodige veiligheidsinstructies. Dit zuur is namelijk zo gevaarlijk dat men beter op die plaats heel groot "NIE" (naar keuze te interpreteren in het Antwerps of in het Duits) had afgedrukt.

In ieder geval een héél volledig en een héél nuttig boek, waar je letterlijk zowat alle nuttige tips en recepten m.b.t. dit onderwerp terug kunt vinden. Hopelijk komt er ooit een Engelstalige versie!

Rik Dillen, redacteur Geonieuws

Met dank aan de redactie van Geonieuws voor toestemming tot publicatie van deze recensie.